

ELDRAØKIÐ

MARKAMÓTSSKJALIÐ ER GRUND UNDIR AVGERÐUM

Markamótsnevndin tekur avgerðir um hvør hevur ábyrgd av sjúkum -kommuna ella landið

Árni Gregersen

Tað tók eitt sindur av tíð at fáa sett Markamótsnevndina, sum er ein avgerandi myndugleiki, í sambandi við, at eldraøkið var lagt út til kommunurnar ella kommunal samstørv.

Men í september í fjør setti landsstýriskvinnan við almannamálum, Eyðgunn Samuelson, Javnaðarflokkurin, nevndini.

Bárður Larsen, advokatur, er formaður, og Ása Olsen, aðalskrivari í MBF, er næstformaður, meðan Katrin Danielsen, kommunulækni, er nevndarlimur.

Fleiri markamót eru millum kommunurnar, Almannaverkið og sjúkrahúsvirkið, tá ið tað snýr seg um tænastr til borgarar.

Við markamót verður hugsað um ymisk málsøki, har ábyrgdin hjá ymsum myndugleikum umskarast.

Neyðugt er tá at staðfesta, hvørjar meginreglur eru galdandi í ábyrgdarbýtinum millum partarnar – land og kommunur.

Við útleiggingini av eldra-røktini eru nýggj markamót komin millum land og kommunur, og arbeiðt hevur verið við at tryggja, at borgarar ikki detta niður ímillum ymsu skipanirnar, tí myndugleikar ikki kunnu semjast.

Beinanvegin tá ið eldra-økið var lagt út til kommunurnar vísti tað seg, at í nógvum førum vóru umskaringar, so tað ikki var greitt um tað var landið ella kommunurnar, sum høvdu ábyrgdina.

Fyri at fáa skil á hesum var eitt markamótsskjal gjørt. Hetta skjalið er grundarlagið undir teimum avgerðum, sum Markamótsnevndin

Á myndini Bárður Larsen, formaður, Eyðgunn Samuelson, landsstýriskvinna, og hinir báðir limirnir í markamótsnevndini, Ása Olsen og Katrin Danielsen.

tekur. Út frá skjalinum skal nevndin taka avgerðir, sum síðani eru vegleiðandi fyri mál av sama slag.

Greiðari reglur

Tá ið eldraøkið flutti til kommunurnar vísti tað seg beinanvegin, at í fleiri førum var tað soleiðis, at borgarans stóða var so háttáð, at ilt var at siga við lógini í hond, hvør mynduleiki átti at veita borgarunum neyðugar tænastr.

Millum annað hevur tað vísti seg, at tá ið fólk, yngri ednn 67 ár gerast sjúk og hava hjálp fyri neyðini, so ber ikki altíð til at siga, hvør skal veita hesa hjálp.

Í veruleikanum var tað so, at kommunurnar yvirtóku tænastrnar til borgarar ekdri enn 67 ár, men í ávisum

førum noyðast tær eisini at taka sær av yngri fólki, sum hava varandi sjúku, men tó ikki liggja á sjúkrahúsi.

Tað er í mongum slíkum førum, at ivi er um, hvør hevur ábyrgdina av at veita hjálpina. Er tað framvegis landið ella er hetta ein partur, sum fylgir við yvirtøkuni av eldraøkinum?

Í skjalinum stendur við vísing til lógina, at kommunala heimatænastran er heimahjálp og heimasjúkra-røkt.

Landið hevur nakrar ábyrgdir, sum eru nevndar í forsorgarlógini. Málbólkurin, sum landið stuðlar eru menningartarnað, fólk við avmarkaðum sálarligum førleika, seinheilaskadd, rørslutarnað og fólk við sansibreki.

Ta er soleiðis, at hava

borgarar bæði tørv á stuðli og røkt, so er tað álagt stuðulstænastruni at samskipa heimatænastruna og stuðulstænastruna.

Skjalið

Í niðurstøðuni í einum skjali,

sum var gjørt millum land og kommunur, stendur at:

- *Kommunurnar hava ábyrgdina av heimatænastruni, sum í stuttum merkir, at kommunurnar hava ábyrgd av sjúkrarøkt og*

persónligari røkt

- *Landið hevur ábyrgdina av at veita stuðulstænastru til vaksin heimabúgvandi frá 18 til og við 66 ár við serligum avbjóðingum, soleiðis at tey hava møguleika at liva eitt sjálvstøðugt og virkið lív. Stuðulin kann halda fram eftir at viðkomandi er fyltur 67 ár*
- *Tænastran til børn, ið hava brek, verður framhaldandi ein uppgáva hjá landinum. Børn, ið bera fjølbrek, fáa í dag stuðul og umlætting frá almannaverkinum nærur alt samdøgrið og tí verður mett, at tað er best fyri børnini at røktaruppgávan er ein partur av tí stuðuls- og umlættingartænastru, sum almannaverkið annars veitir.*

Tað er út frá hesum meginreglum, at markamótsnevndin arbeiðir og tekur sínar avgerðir, har ábyrgdin verður lögð til kommunurnar ella til landið.

Samstarvið virkar

Eftirspurningurin eftir einum markamótsskjalið og einari markamótsnevnd milum eldraøktina o forsorgina var stóru.

Í fjør kom markamóts-skjalið og í september var ein markamótsnevnd sett.

Hetta var neyðugt at gera, men tað hevur víst seg, at nevndin als ikki síðani hon var sett hevur arbeiðt undir serliga stórum arbeiðstrýsti.

Fimm avgerðir eru tiknar í nevndini. Talið er ikki stórt, men hetta

eru avgerðir, sum eisini verða brúktar sum for-dømir í øðrum málum, sum líkjast..

Bárður Larsen er formaður í nevndini, har eisini aðalskrivarin í MBF og ein kommunulækni eru limir.